ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ
1
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
7
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1973

σοσιαλιστικη
εκφραση

οργανο της σοσιαλιστικης νεολαιας (ΕΔΕΝ)

Οι σημερινοὶ νέοι, οι αληθινὰ νέοι, μορφωμένοι καὶ τεχνίτες, αυτοὶ ποὺ δὲν έφτασαν ακόμα στά τριάντα πέντε, πρέπει ν' αρχίσουν ν' αναλαμβάνουν τίς ευθύνες τους. Νά τοὺς γίνει συνείδηση ότι ο τόπος από δὼ καὶ πέρα, τοὺς ανήκει. Οι σημερινοὶ νέοι είναι αυτοὶ πού θά τόν κυβερνήσουν, αύριο. Απ' αυτοὺς θὰ ἐξαρτηθεὶ η ιστορική πορεία του πρός μιά δημοκρατικὴ αναγέννηση ἢ πρός καινούργιες καταστροφές. Πρέπει νὰ ξεχωρίσουν ποιὲς ιδεολογίες, ποιὲς φιλοσοφίες, ποιοὺς αρχηγούς θ' ακολουθήσουν. Πρέπει νά πάρουν θέση. Η απάθεια και ο ετσιθελισμός ανήκουν σ' άλλους καιρούς. Υπάρχουν δυὸ μεγάλες κατηγορίες ιδεολογιών, φιλοσοφιών, αρχηγών, συστημάτων. Η μιὰ είναι η κατηγορία, στὴν οποία ανήκουν όσοι καὶ όσα φέρνουν τόν άνθρωπο κοντά στόν άνθρωπο. Στὴν άλλη κατηγορία ανήκουν όσοι καὶ όσα απομακρύνουν τόν άνθρωπο από τόν άνθρωπο. Στὴν μιὰ ανήκουν οι οπαδοὶ τὴς ζωὴς, στὴν άλλη οι οπαδοὶ τοὺ θανάτου. Η εκλογὴ ανήκει σὲ μάς, αδέλφια!

ΝΑΙ, σ' ότι κάνει τόν άνθρωπο πιὸ ανθρώπινο. ΟΧΙ, σ' ότι κάνει τόν άνθρωπο κτήνος. Αυτὴ είναι η εκλογή μας, αυτὴ η μοναδική μας ἀποστολή. Οσοι πιστοὶ ας έλθουν νὰ σταθούν δίπλα μας.

Διεθνὴς κατάσταση

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Λατινική Ἀμερική εἶναι ἡ χώρα τῶν ἐπαναστάσεων γιατί οἱ λαοί της στέρήθηκαν τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφασίζουν νὰ τὴν τύχη τους. Ἡ τοπική ὀλιγαρχία συνεργάστηκε μὲ τὸν Ἀμερικάνικο Ἰμπεριαλισμὸ γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἐθνικῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν καὶ τῶν Λαῶν τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς. Ἡ σημερινὴ καταπίεση, τὰ βασανιστήρια καὶ ἡ βίαιη πολιτικὴ ἔνταση στὴ Λατινική Ἀμερική εἶναι ἀποτελέσματα οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἀδικιῶν. Ἔτσι εἶναι καθῆκον τῶν σοσιαλιστῶν σ' ὅλον τὸν κόσμο νὰ ταυτιστοῦν πιστὰ μὲ αὐτοὺς παὺ πολεμοῦν γιὰ κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία στὴν Λατινικὴ Ἀμερική.

Ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση στὴν Λατινικὴ Ἀμερικὴ εἶναι ἀποτέλεσμα ἑνὸς ἀγροτικοῦ φεουδαλισμοῦ πού παραμένει μέσῳ τῆς ἱμπεριαλιστικῆς ἐπίθεσης καὶ παὺ στοματᾶ κάθε πραγματικὴ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη καὶ ἐξίσωση τῆς τάξεως. Μόνο μιὰ δυναμικὴ σοσιαλιστικὴ πολιτικὴ μπαρεῖ νὰ φέρη αὐτὴ τὴν ἀνάπτυξη. Αὐτὴ πρέπει νὰ βασιστῆ ατὶς ἀνάγκες τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν μαζῶν στὴ πολιτικὴ ζωή. Ἡ ἀντιδραστικὴ συμμαχία τῶν μεγαλοκτηματιῶν, τῆς Καθολικῆς ἐκκλησίας, τῶν καπιταλιστῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν πρέπει νὰ συντριβῆ.

Ἡ πολιτικὴ δομὴ τῶν χωρῶν τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς δὲν εἶναι ἡ ἴδια. Ἔτσι ἡ πραγματοποίηση σοσιαλιστικῶν ἰδεῶν ἀπαιτεῖ διαφορετικὲς μεθόδους ἔχοντας ὑπ' ὄψι τὴν ανάπτυξη τῶν χωρῶν καὶ τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Αὐτὸ φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τὰ παραδείγματα τῆς Κούβας καὶ τῆς Χιλῆς.

Στὴ Λατιν. Ἀμερικὴ ἡ Κούβα κατέχει μιὰ μοναδικὴ θέση. Μὲ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 59 ἐνάντια τῆς δικτατορίας τοῦ Μπατίστα, ἡ Κούβα ἔγινε ἡ πρώτη — καὶ μέχρι τώρα ἡ μόνη — χώρα πού ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τὸν οἰκονομικὸ καὶ πολιτικὸ στραγγαλισμὸ τοῦ Ἀμερικάνικου ἱμπεριαλισμοῦ. Παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες ἡ Κούβα ἄρχισε μιὰ προοδευτικὴ πολιτικὴ ἰσότητας καὶ κοινωνικῆς ἀσφάλειας πού ἀξίζει ἀναγνώριση καὶ ὑποστήριξη. Στὸν πολιτιστικὸ καὶ ἐκπαιδευτικὸ τομέα ἡ Κούβα πραγματοποιεῖ προχωρημένα πειράματα. Ὁ ὁραματισμὸς τοῦ νέου ἀνθρώπου πού ζεῖ ἐντελῶς ἀπελευθερωμένος ἀπὸ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ καταπίεση μέσα στὴ σοσιαλιστικὴ κοινωνία ἔχει βρεῖ εὔφορο ἔδαφος στὴ Κούβα. Πολλοὶ Λατινοαμερικανοὶ βλέπουν τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Κούβας ἀπὸ τὸν Ἀμερικάνικο ἱμπεριαλισμὸ καὶ τὴν μετέπειτα ἀνάπτυξη της σὰν παραδείγματα πρὸς μίμηση.

Παρ' ὅλη τὴν ἐπέμβαση τῆς τοπικῆς ὀλιγαρχίας καὶ τὴν Ἀμερικανικὴ ἐπίθεση, ὁ Σολβατὸρ Ἀλιέντε καὶ ἡ λαϊκὴ του κυβέρνηση πῆρον τὴν ἐξουσία στὴ Χιλὴ τὸ 1970 μὲ κοινοβουλευτικὲς ἐκλογές.

Στὰ τρία χράνια πού ἡ Λαϊκὴ Κυβέρνηση βρίσκεται στὴν ἐξουσία μεγάλης κλίμακας ἀγροτικὲς μεταρρυθμίσεις ἔχουν ἐπιτευχθῆ, οἱ τράπεζες ἔχουν γίνει κρατικές, καὶ οἱ πλουτοπαραγωγικὲς πηγὲς ἔχουν κρατικοποιηθῆ. Ταυτόχρονα τὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν χωρικῶν ἔχει αὐξηθῆ σημαντικά. Πάντως ὁ δρόμος τῆς Χιλῆς πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ μέσῳ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ βρίσκεται ἀκόμα ὑπὸ τὴν ἀπειλὴ τῶν Ἀμερικάνων Ἰμπεριαλιστῶν καὶ τῶν τοπικῶν ἀντιδραστικῶν δυνάμεων.

Ἡ Σοσιαλιστικὴ Νεολαία ὑποστηρίζει σταθερὰ τὴν Κούβα καὶ τὴ Χιλὴ στὸν ἀγῶνα γιὰ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιάθεσης καὶ καταδικάζει τὸν ἀποκλεισμὸ τῆς Κούβας ἀπὸ τὴν Οὐάσιγκτων καὶ τὴν παλιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐπίθεση τῶν ΗΠΑ ἐνάντια τῆς Χιλῆς.

Ἡ Σοσιαλιστικὴ Νεολαία διακηρύσσει τὴ συμπαράσταση της σὲ ὅλες τὶς παλιτικὲς δυνάμεις πού ἐργάζονται γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς μὲ τὴν ἀταξικὴ καινωνία σὰν σκοπό. Ἡ ἐκλογὴ πολιτικῶν μέσων δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην τὸ ἀποφασιστικὸ ἐρώτημα γιὰ ταὺς Λατινοαμερικανοὺς Σοσιαλιστές. Τὸ δίλημμα τῆς ἐπανάστασης ἢ τῆς βαθμιαίας δημοκρατικῆς ἐξέλιξης, τοῦ ἀνταρτοπολέμου ἢ ἄλλων μὴ κοινοβουλευτικῶν μεθόδων δὲν μπορεῖ νὰ ἀπαντηθῆ γενικὰ γιὰ ὁλόκληρη τὴν ἤπειρο.

Γιὰ νὰ μπορέση ἡ Σοσιαλιστικὴ Νεολαία νὰ ὑποστηρίξη πιὸ ἐνεργὰ τὸν ἀγώνα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς, ἀπαιτοῦντοι περισσότερες ἐπαφὲς μὲ τοὺς ἀγωνιζόμενους Λατινοαμερικανοὺς συντρόφους καὶ πολὺ καλύτερες πληροφορίες. Γι' αὐτὸ ἡ Σοσιαλιστικὴ Νεολαία πρέπει νὰ καλυτερεύση πολὺ τὴ συνεργασία της μὲ τὰ σοσιαλιστικὰ καὶ ἄλλα ἀπελευθερωτικὰ κινήματα στὴ Λατινικὴ Ἀμερική.

Ἀπὸψεις πάνω στὸ Ἐθνικό θέμα

Η ΝΕΑ ΦΑΣΗ

Ἀσφαλέστατα τά σημαντικώτερα γεγονότα στίς κυπριακὲς ἐξελίξεις τόν περασμένο μῆνα, ἦταν ἡ ἀνακάλυψη ἐκ μέρους τῶν δυνάμεων ἀσφαλείας τοῦ σχεδίου «ΑΠΟΛΛΩΝ», καί οἱ δηλώσεις Παπαδόπουλου. Ὁπωσδήποτε τά δυό γεγονότα δὲν μποροῦν νά ἐξεταστοῦν τό ἕνα ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἄλλο γιατί τό δεύτερο ἦταν ἀποτέλεσμα τοῦ πρώτου.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἴδια δομή τοῦ πραξικοπηματικοῦ σχεδίου (κατασκευασμένου ὁπωσδήποτε ὄχι ἀπό τό Γρίβα) δείχνει ὅτι, σὲ περίπτωση πού τό σχέδιο θά ἐτίθετο σὲ ἐφαρμογή, καί μὲ τίς καλύτερες ἀκόμα γιά τόν Γρίβα προϋποθέσεις, ὁ ἴδιος θά παραμερίζόταν πρός ὄφελος τῆς ἀπό καιροῦ καιροφυλακτούσης ντόπιας πολιτικῆς συνωμοσίας. Ἡ δέ διχοτόμηση θά δημιουργόταν ΝΤΕ ΦΑΚΤΟ ἀπό τίς πρῶτες στιγμὲς τῆς ἐκδήλωσης τοῦ πραξικοπήματος. (Δέν εἶναι καθόλου τυχαῖο τό γεγονός ὅτι ἡ ἐπαρχία Κερύνειας δὲν συμπεριλαμβανόταν μεταξύ τῶν στόχων τῶν δυνάμεων τοῦ Γρίβα).

Ἀπό τή μιά πλευρά ἡ ἀποτυχία τοῦ Γρίβα, νά δημιουργήση τίς προϋποθέσεις ἐκεῖνες πού θά ἐπέτρεπαν, μιά πιό ἄμεση καί ἀπροκάλυπτη ἐπέμβαση τῆς χούντας στά Κυπριακά πράγματα καί τίς συνθῆκες, καί πού θά καταστοῦσαν τό Μακάριο ἀνίκανο ὡς πρός τόν ἔλεγχο τῆς ἐσωτερικῆς κατάστασης. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, ἡ ἀμετάκλητη ἀπόφαση τοῦ λαοῦ καί τοῦ Κράτους, νά ἀντισταθοῦν στή «Γριβική ὕψη» τῆς συνωμοσίας. Ἀνάγκασαν τήν χούντα σὲ μιά ὀπισθοχώρηση θέσεων ἀπέναντι στό Γρίβα, ἀντανάκλαση τῶν ὁποίων εἶναι καί ἡ περιβόητη «Δήλωση Παπαδόπουλου». Ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ Γρίβα από τήν χούντα φαίνεται καθαρά καί ἀπό τά πρόσφατα δημοσιεύματα τῶν Γριβικῶν ἐφημερίδων.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἐξελίξεις στόν Μεσανατολικό χῶρο ὁδηγοῦν ἀναπόφευκτα στήν ἀναμονή νέα Μεσανατολικῆς κρίσης. Τό «κλείσιμο» τοῦ κυπριακοῦ, προβάλλει τώρα ὅσο ποτέ ἀπαραίτητο γιά τούς Ἀμερικανούς ἰμπεριαλιστές. Ἡ φόρμουλα λύσης ὑπάρχει μένει νά ἐξευρεθοῦν νέοι τρόποι διοχέτευσης της.

Γίνεται λοιπόν φανερό, ὅτι μπαίνουμε σὲ νέο κύκλο ἐξελίξεων. Ἡ τακτική τῆς διάβρωσης τοῦ λαοῦ καί τοῦ κράτους ἐκ τῶν ἔξω καί διά τῆς βίας, φαίνεται ὅτι ἐγκαταλείπεται τουλάχιστον κατά τό παρόν στάδιο. Ἡ προσπάθεια διάβρωσης, γίνεται τώρα ἐκ τῶν ἔσω καί διά τῶν συνομιλιῶν, μὲ τήν λειτουργία τοῦ ἐφεδρικοῦ μηχανισμοῦ τῆς συνωμοσίας.

Ἡ ὀργανωμένη, ντόπια πολιτική συνωμοσία καί οἱ περιπλανώμενοι ἐθνικόφρονες, οἱ μεγάλοι ἀπόντες ἀπό τίς ὧρες τῆς κρίσης, ξεπεριοῦν τώρα σὲ Μακαριακισμό καί τόν ἴδιο τό Μακάριο. Ἐφαρμόζουν τά ἴδια παλιά τρύκς γιά νά παραπλανήσουν τόν λαό καί νά ἀνατρέψουν το ἀντιστασιακό ὑπόβαθρο τοῦ ἀγῶνα. Μέ σκοπό τόν ἐκβιασμό λαοῦ καί ἡγέτου γιά ἀποδοχή ἀντεθνικῆς λύσης διά μέσου τῶν ἐνδοκυπριακῶν.

«ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ»

ημερολογιο

● Ὁ Μαρξιστής πρόεδρος τῆς Χιλῆς Σαλβατόρ Ἀλιέντε προσπαθεῖ ἀπεγνωσμένα νά σώση τήν κυβέρνηση καί τή χώρα του. Ἡ Ἀμερικάνικη ἐπίθεση ἄρχισε προτοῦ ἀκόμη ἀνέλθη στήν ἐξουσία ὅπως ἀποκαλύφτηκε μέ τό σκάνδαλο τῆς ΙΤΤ. Ἀμέσως μετά τήν ἄνοδό του οἱ ΗΠΑ προσπάθησαν νά προκαλέσουν οἰκονομική κρίση μπλοκάροντας τίς ἀγορές τῆς Χιλῆς. Ἀφοῦ ἀπέτυχαν ἐπέστρεψαν καί πάλι στό ἐσωτερικό δημιουργώντας τήν τελευταία κρίση. Ἡ γελοιότης τῶν κατηγοριῶν καί τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἀντιπολίτευσης φτάνει στά ἄκρα. Ἡ σύλληψη τῆς ἡγεσίας τοῦ νεοφασιστικοῦ κινήματος μέ τήν γνωστή πιά ἀπό ἄλλες χῶρες ὀνομασία του — «Πατρίδα — Ἐλευθερία» — καί ἡ κινητοποίηση τοῦ λαοῦ ἀποτελοῦν ἐνθαρρυντικά στοιχεῖα. Τό περίεργο εἶναι πώς οἱ Ἀμερικανοί κάνουν τό πᾶν νά ἐπιβεβαιώσουν τό ἀδύνατο τῆς εἰρηνικῆς μετάβασης στό σοσιαλισμό. Φτάνει νά θυμηθῆ κανείς πώς ἡ μόνη λατινοαμερικάνικη χώρα πού ξέφυγε ὁριστικά ἀπό τόν Ἀμερικάνικο ἔλεγχο, ἡ Κούβα, βρῆκε τό δρόμο της στόν ἀνταρτοπόλεμο. Ἡ ἄλλη ἐλπίδα, ἡ Χιλή βρίσκεται ὑπό συνεχῆ ἐπίθεση. Τό «πείραμα Ἀλιέντε» ἐξακολουθεῖ νά βρίσκεται στό ἐπίκεντρο τῆς σοσιαλιστικῆς σκέψης.

● Ὁ Γιορτασμός τῆς «νίκης» Γράμμου — Βίτσι ἀποτελεῖ πρόκληση στήν ἱκανότητά μας νά κρίνουμε σωστά τά αἴτια καί τίς προεκτάσεις τοῦ γεγονότος. Ταυτόχρονα ἀποτελεῖ προσπάθεια ἀκοταδισμοῦ καί δημιουργίας ἀντικομμουνιστικῆς ὑστερίας. Μετά ἀπό ἕνα καταστρεπτικό ἐμφύλιο πόλεμο πού ἡ ἔκβαση του εἶχε κριθῆ, πρίν ἀκόμα ἀρχίση στά τραπέζια τῶν συνομιλιῶν τῆς Γιάλτας, ἕνα πόλεμο, ὅπου ἡ ἀνοιχτή ἐπέμβαση τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατοῦ ἔπαιξε ἀποφασιστικό ρόλο εἶναι θλιβερό νά συνδυάζεται ὁ γιορτασμός Γράμμου — Βίτσι μέ τήν «πολεμική ἀρετή τῶν ἑλλήνων». Στή δημιουργία ἐντυπώσεων συμβάλλει ἐπίσης ἡ ἄγνοια τῆς μεταπολεμικῆς γενιᾶς γιά τά γεγονότα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Ἔτσι ἐνῶ γιά μιά περίοδο κρίθηκε σκόπιμο νά «ταφοῦν τά μίση» καί ἡ προπαγάνδα τῆς δεξιᾶς μέ τά «σαρδελοκούτια» καί τούς «κομμουνιστικούς γύρους» ἀφέθηκε νά ὀργιάζει ἀνεπίσημα, νομίζουμε πώς μέ τήν ἐπισημοποίηση τῆς πρόκλησης πρέπει νά δοθεῖ ἀπάντηση μέ μιά πραγματική παρουσίαση τῶν γεγονότων. Ἐλπίζουμε πώς σύντομα θά δημιουργηθῆ ἡ κατάλληλη συζήτηση.

● Ἡ Διάσκεψη τῶν Ἀρχηγῶν τῶν ἀδεσμεύτων στό Ἀλγέρι δίνει μιά ἐλπίδα στόν κόσμο. Πάντως δέ νομίζουμε πώς ὁτιδήποτε τό ἀποφασιστικό θά συμβῆ. Ἄς μή ξεχνοῦμε πώς ἄν ἐξαιρέσουμε μιά δράκα χῶρες οἱ ἀδέσμευτοι εἶναι μόνο τυπικά ἀδέσμευτοι. Ἡ οἰκονομική ἐξάρτηση μιᾶς χώρας ἀπό ἄλλη μέ τήν ἀναπόφευκτη συνέπεια τῆς ἐκμετάλλευσή της εἶναι πάντα ὁ βοσκός παράγοντας γιά τό μέτρο τῆς δέσμευσής της. Γι' αὐτό θ' ἀκούσουμε πολλά λόγια γιά τήν ἀλληλεγγύη τῶν ἀδεσμεύτων καί λίγη πραγματική συμπαράσταση. Πρέπει στό μέλλον ὁ θεσμός νά γίνη πιό οὐσιαστικός.

● Ἐπιτέλους ὁ Παπαδόπουλος καταδίκασε ἐπίσημα τουλάχιστον τόν Γρίβα. Ἀλλά ἄς τοποθετήσουμε τά πράγματα στή θέση τους. Οἱ τελευταῖοι ἐπιτυχίες τῆς κυβέρνησης εἶναι ἀναμφισβήτητες. Ἡ σύλληψη τοῦ βασικοῦ σχεδίου της καί ἡ ἐξάρθρωση ὁμάδων της συνθέτουν τήν εἰκόνα τῆς διαλύσεως. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Παπαδόπουλου σάν εἰρηνοποιοῦ ἦταν ἡ φυσική ἐξέλιξη τῆς θέσης του. Ἄλλωστε σκοπός του οὐδέποτε ὑπῆρξε ἡ ἐπικράτηση τοῦ Γρίβα.

Ὁ ρόλος τοῦ τελευταίου ἦταν ἡ δημιουργία ἀνωμάλων καταστάσεων καταλλήλων γιά τήν προώθηση διχοτομικῶν λύσεων. Καί ὅμως ἡ παγίδα ἔφερε καρπούς. Τό λιβάνισμα τοῦ Παπαδόπουλου θ' ἀποτελέση παράδειγμα ἐπιπόλαιης πολιτικῆς κρίσης. Καί ἡ ὑποψία ὅτι ἡ δήλωση Παπαδοπούλου ἦταν ἀντάλλαγμα τῆς δήλωσης τοῦ Μακαρίου τήν προηγουμένη δέν εἶναι πολύ καθησυχαστική.

● Οἱ βόμβες στό Λονδῖνο ἀποτελοῦν μιά νέα κλιμάκωση τοῦ Ἰρλανδικοῦ. Ἄς μή ξεχνοῦμε πώς τό ξέσπασμα εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς δράσεως τοῦ Special Branch. Τό Special Branch προσέλαβε στήν ὑπηρεσία του δυό ἀνθρώπους μέ ποινικό μητρῶο στήν Βρεττανία, τούς ἀδερφούς Littlejohn καί τούς ἔστειλε στή Δημοκρατία τῆς Ἰρλανδίας μέ ἀποστολή νά προκαλέσουν δυναμική δράση τῆς Ἰρλανδικῆς Κυβέρνησης ἐναντίον τοῦ ΙΡΑ. Οἱ Ἀδερφοί συνελήφθησαν καί παραδέχτηκαν ἐνοχή γιά ληστεῖες καί βομβιστικές ἐνέργειες πού ὅταν ἔγιναν ἀπεδόθησαν σέ δράση τοῦ ΙΡΑ. Ἡ Ἰρλανδική κυβέρνηση πράγματι σκλήρυνε τή στάση της. Ἀκόμα καί τώρα ὅμως, λόγω τῆς οἰκονομικῆς ἐξαρτήσεως τῆς Ἰρλανδίας ἀπό τή Βρεττανία, ἡ Βρεττανική κυβέρνηση οὔτε κἄν καταδέχτηκε νά ὁμολογηθῆ γιά τό ζήτημα. Ἀλλά ἄν μιά κυβέρνηση θεωρεῖ σωστή τήν γκαγκστερική δράση ἀπό μέρους της πρέπει νά ξέρει τίς συνέπειες.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ

τοῦ Ροζὲ Γκαρωντὺ

Ἕνα ἀπό τά πιό ἐμφανῆ σημερινά χαρακτηριστικά τοῦ καπιταλισμοῦ στίς πιό ἀνεπτυγμένες ἀπό οἰκονομική καί τεχνική ἄποψη κοινωνίες, καί πρῶτα ἀπ, ὅλα τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς, εἶναι ὅτι πρόκειται γιά κοινωνίες χωρίς στόχο, χωρίς σκοπό.

Ἡ παραγωγή γιά τό κέρδος ὁδηγεῖ, ὅπως τόχει ἤδη δείξει ὁ Μάρξ, σέ μιά παραγωγή γιά τήν παραγωγή, δηλαδή μιά ἀναρχική παραγωγή, ἄσχετη πρός τίς καθαρά ἀνθρώπινες ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου· μόλις περάσουν τά πρῶτα στάδια παρουσιάζεται τό ἀπαίσιο ἐπακόλουθο της: φτάνουμε στήν κατανάλωση γιά τήν κατανάλωση, τήν «ὄσκηση» τοῦ κοινοῦ νά καταναλώνη ἐφευρήματα καί κόλπα.

Μόνος ὁ σοσιαλισμός μπορεῖ νά προσφέρη μιάν ἀνταλλακτική λύση: νά δημιουργήση τό ἀνθρώπινο μοντέλο ἑνός τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Ὄχι καθορίζοντας αὐθαίρετα στήν κοινωνία ἕναν στόχο ἄσχετο πρός τήν ἴδια της τήν ἱστορία ὅπως ἤθελαν οἱ οὐτοπιστές, ἀλλά θέτοντας σέ δράση τίς δυνατότητες πού περιέχει μέσα της.

«Στήν ἀστική οἰκονομία καί τήν ἀντίστοιχη ἐποχή — γράφει ὁ Μάρξ — ἀντί νά ἔχουμε ὁλοκληρωμένη ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου, ἔχουμε τόν ὁλοκληρωμένο του ἀκρωτηριασμό. Ἔχουμε μιά παγκόσμια μετατροπή τοῦ ἀνθρώπου σέ πρᾶγμα καί μέ μιά ριζική ἀντιστροφή, ἐκεῖνο πού εἶναι αὐτοσκοπός θυσιάζεται χάριν ἑνός ἐξωτερικοῦ στόχου...». Ὅμως, ἀναρωτιέται ὁ Μάρξ, τί θά εἶναι ὁ πλοῦτος, ὅταν ξεπεραστοῦν τά ὅρια τῆς μορφῆς πού τοῦ χάραξε τό ἀστικό καθεστώς; «Θά εἶναι ἡ πλήρης κυριαρχία τοῦ ἀνθρώπου πάνω στίς φυσικές δυνάμεις, πάνω στήν ἐξωτερική φύση καί πάνω στή δική του ἐσωτερική φυσική ὑπόσταση. Θά εἶναι ἡ πλήρης ἀπελευθέρωση καί ἔκφραση τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, στηριγμένη ἀποκλειστικά στήν ὁλόπλευρη ἱστορία τῶν ἀνθρώπων, πού καθιστᾶ τήν πληρότητα τῆς πορείας ἀναπτύξεως, αὐτοσκοπό». (Κ. Μάρξ, Βάσεις τῆς Κριτικῆς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας). Βασική προϋπόθεση γιά μιά τέτοια ἀντιστροφή εἶναι ὁ Σοσιαλισμός.

Ξεπερνώντας μιά ἐποχή ὅπου οἱ ἀνάγκες μας καί οἱ σκοποί παρουσιάζονται λόγῳ τῶν ἐλλείψεων σάν ἀρνητικά καλούπια, ὁ σοσιαλισμός ἔχει τήν ἀποστολή νά ἐλευθερώση τόν ἄνθρωπο ἀπό τίς ἀλλοτριώσεις πού ἐνυπάρχουν ὑποχρεωτικά σέ ὅλα τά τοξικά καθεστῶτα, καί νά ἱκανοποιήση τίς νέες ἀνάγκες πού δημιουργεῖ ἡ ἐπιστημονική καί τεχνική ἐπανάσταση. Πάνω ἀπό ὅλα πρέπει νά ἱκανοποιήση τήν ἀποκλειστικά ἀνθρώπινη ἀνάγκη νᾶναι ὁ ἄνθρωπος δημιουργός. Στό ὅμορφο οὐτοπικό του βιβλίο, ὁ Οὐίλλιαμ Μόρρις, φίλος τοῦ Ἔνγκελς, ἔβαλε τούς ἀνθρώπους τοῦ μέλλοντος νά λένε: «Ἐπί τέλους, δέν παράγομε πιά γιά τό κέρδος ἀλλά γιά νά ἱκανοποιοῦμε τίς ἀνάγκες μας, γιά νά κατακτοῦμε τήν εὐτυχία, γιά νά ΖΟΥΜΕ».

Αὐτή εἶναι ἡ κυρία ἀποστολή τοῦ σοσιαλισμοῦ: νά προσφέρη σέ κάθε ἄνθρωπο τήν πραγματική δυνατότητα νά γίνη ἄνθρωπος, δηλαδή δημιουργός σ' ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς κοινωνικῆς του ζωῆς: στήν οἰκονομία, στήν πολιτική, στήν κουλτούρα.

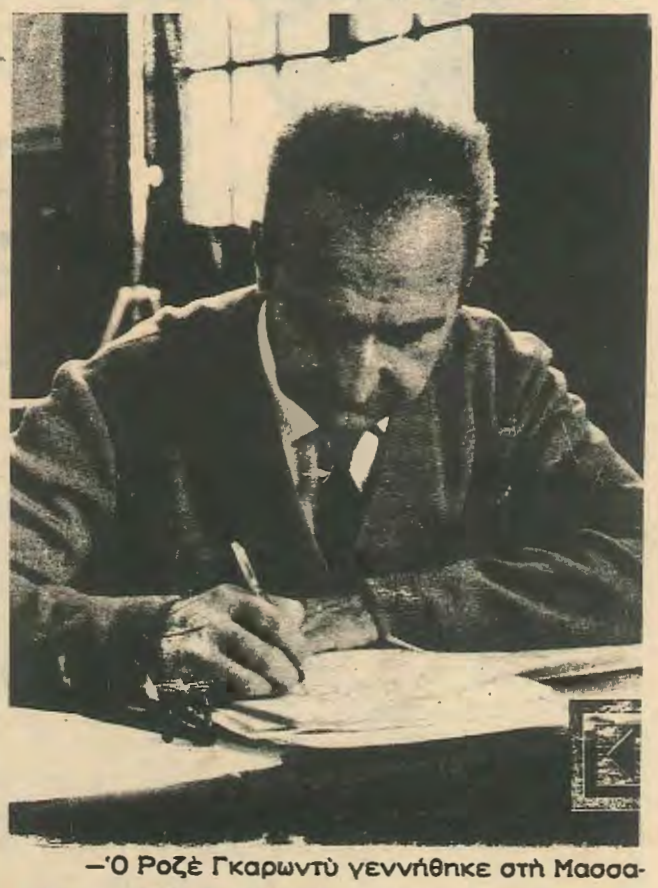

—Ὁ Ροζὲ Γκαρωντὺ γεννήθηκε στή Μασσαλία τό 1913. Μετά ἀπό εὐρύτατες σπουδές δίδαξε φιλοσοφία στά πανεπιστήμια τοῦ Κλερμόν — Φερράν καί τοῦ Πουατιέ. Διπύθυνε ἐπίσης τό Κέντρο Μαρξιστικῶν Σπουδῶν καί Ἐρευνῶν (CERM) στό Παρίσι καί τήν ἐπιθεώρηση «Κομμουνιστικά Τετράδια». Ἔλαβε μέρος στήν Ἀντίσταση καί τιμήθηκε μέ τόν Πολεμικό Σταυρό καί τό Ἀντιστασιακό Μετέλλιο Ὀμπρίας. Χρημάτισε βουλευτής καί Γερουσιαστής. Ἀπό νεαρή ἡλικία ἦταν μέλος τοῦ Κ.Κ. Γαλλίας καί διετέλεσε ἐπί πολλά χρόνια μέλος τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου. Διεγράφη τόν Μάη τοῦ 1970.

— Ἡ στράτευσις εἶναι δι' ὅλους. Ρωτῆστε καί τόν κύριο...

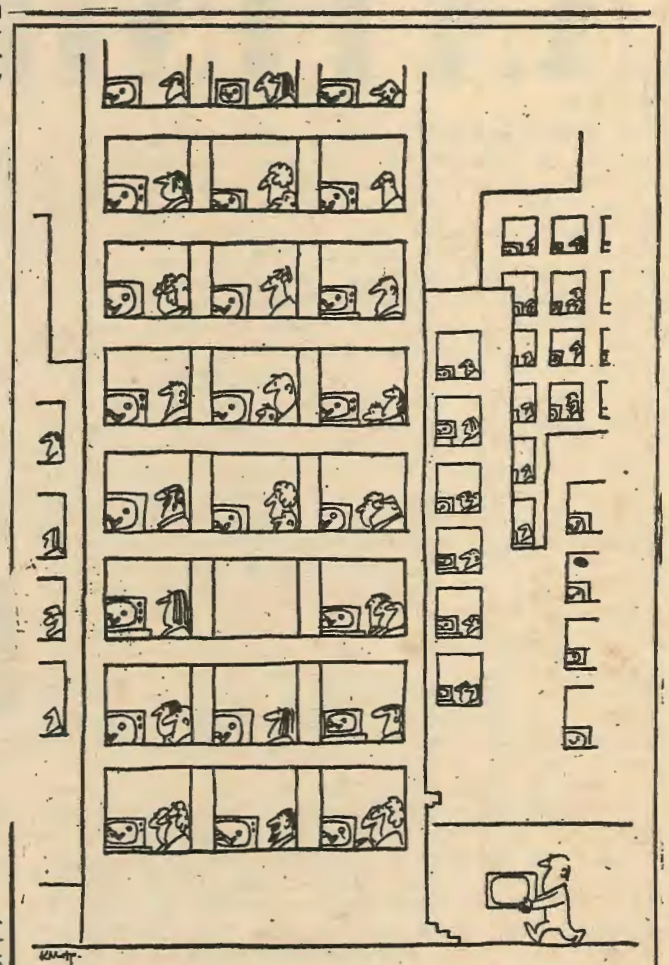

Τοῦ Κώστα Μητρόπουλου

Τό Φόρεϊν Ὄφφις ψυχαγωγοῦσε τούς ἐπισήμους μέ κώλ-γκέρλς

ΛΟΝΔΙΝΟ, 6.

Τό Φόρεϊν Ὄφφις πληρώνει τούς λογαριασμούς τῶν ἱεροδούλων, πού ἀφιερώνουν τίς νύκτες τους στήν ψυχαγωγία τῶν ἐπισκεπτομένων τό Λονδῖνο ἀρχηγῶν ξένων κρατῶν.

Τοῦτο ἀποκαλύπτει ἡ ἰρλανδικῆς καταγωγῆς ἱερόδουλος, πού ὑπῆρξε τό ἐπίκεντρο τοῦ γνωστοῦ σκανδάλου ἡθῶν τοῦ παρελθόντος θέρους, στήν αὐτοβιογραφία της, πού θά ἐκδοθῆ τόν προσεχῆ μῆνα ὑπό τόν τίτλο «Ἐγώ, ἡ Νόρμα Λεβύ».

Ἡ Λεβύ λέγει ὅτι τά «κώλλ - γκέρλς» τά προμηθεύει ὑπάλληλος τοῦ Φόρεϊν Ὄφφις, ὑπό τήν συνθηματικήν ἐπωνυμίαν «Χουάϊτ Χάουζ». Οἱ ἀρμόδιοι τοῦ Φόρεϊν Ὄφφις δέν ἠθέλησαν νά προβοῦν σέ σχόλια.

Ἡ Λεβύ ἦλθε στό προσκήνιο τόν παρελθόντα Μάϊρ ὡς ἡ ἱερόδουλος πού ἐπώλει τά θέλγητρά της στόν λόρδο Λάμπτον, τόν πρῶτο ἐκ τῶν δύο παραιτηθέντων ὑπουργῶν τῆς κυβερνήσεως Χήθ. Ὁ δεύτερος ἦταν ὁ λόρδος Τζέλλικο, πού ἐπίσης παρεδέχθη ὅτι συνηντᾶτο μέ τά «κώλλ - γκέρλς».

Χθές, ὁ κ. Ντέσμοντ Μπρίγγς — συνεταῖρος τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου «Μπλόντ ἔντ Μπρίγγς», πού θά ἐκδώση τήν αὐτοβιογραφία τῆς Λεβύ, τήν 15ην Ὀκτωβρίου — ἐδήλωσε ὅτι «κατεπλάγη» ἀπό τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου, «πού δέν περιέχει ἐρωτισμό».

Τό κεφάλαιο περί τῆς πλήρους φιλοξενείας τῶν ξένων προσωπικοτήτων, τιτλοφορεῖται: «Εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος τοῦ σέξ».

Κατά τήν Λεβύ, οἱ πλεῖστοι τῶν πελατῶν τῶν «κώλλ - γκέρλς» προέρχονται ἐκ τῶν ἀναπτυσσομένων χωρῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται ρητῶς ἡ Ἰνδονησία.

Ἡ Λεβύ ἰσχυρίζεται ὅτι τό Φόρεϊν Ὄφφις πληρώνει τούς «λογαριασμούς ψυχαγωγίας» — 30 ἕως 40 στερλίνες δι' ἕκαστο «κώλλ - γκέρλς» γιά μιά νύκτα.

ΠΑΡΑΠΕΜΠΕΤΑΙ ΜΕ ΔΥΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ, 6.

Τό ὁρκωτό ἀνακριτικό συμβούλιο τῆς ἐπαρχίας Λός Ἄντζελες ἐξέδωσε χθές παραπεμπτικό βούλευμα ἐναντίον τοῦ Τζών Ἔρλιχμαν, πρώην συμβούλου τοῦ προέδρου Νίξον, γιά συνωμοσία πρός διάπραξι διαρρήξεως καί ἐπί ψευδορκία.

Ὁ ὑπουργός Δικαιοσύνης κ. Ρίτσαρντσον σέ συνέντευξί του πρός τήν ἐφημερίδα «Οὐάσιγκτων Πόστ» πού δημοσιεύθηκε χθές, ἐδήλωσε ὅτι ἐζήτησε ἀπό τό Ἔφ Μπί Ἄϊ νά διερευνήση τίς διαρροές ἀπό τό ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης ἐπί τῆς ἀνακρίσεως ἐπί τῶν καταγγελιῶν ἄν ὁ Σπύρος Ἀγκνιου ἐλάμβανε «προμήθειες» προτοῦ ἐκλεγῆ ἀντιπρόεδρος.

ΜΗ ΜΟΛΥΝΕΤΕ τές πηγές, τές λίμνες καί τές ἀκρογιαλιές.
ΜΗ ΠΕΤΑΤΕ ἀπορρίμματα ἐδῶ καί ἐκεῖ.
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ἕνας ἁπλὸς καλοπροαίρετος πατέρας ποὺ δέχτηκε τώρα τὸ καλοκαίρι τὸ φοιτητὴ γιόκα του παρατηροῦσε σ' ἕνα στενὸ οἰκογενειακὸ κύκλο ὅτι οἱ φοιτητὲς στὴν Ἑλλάδα βρῆκαν τώρα τὸ δρόμο τους καὶ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ μαθήματα τους μονάχα. Καταργήθηκε ἡ παλαιὰ κατάσταση ποὺ βασίλευαν οἱ πολιτικὲς φοιτητικὲς διαδηλώσεις, οἱ θορυβώδεις συζητήσεις στὸ προαύλιο τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ μικροσυμπλοκὲς καὶ οἱ συγκρούσεις μὲ τὴν ἀστυνομία.

Ἡ σκηνὴ αὐτὴ ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ μας ἀνακίνησε στὸ μυαλό μου τὸ πρόβλημα τῆς πολιτικοποίησης τῆς σημερινῆς νέας γενιᾶς. Ἕνα καυτὸ πρόβλημα ποὺ ἐνδιαφέρει ἄμεσα τοὺς νέους, ἔμμεσα τοὺς γονεῖς καὶ γενικὰ ὅλους μας.

ΠΡΩΤΑ ΑΣ ΕΞΕΤΑΣΟΜΕ ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ.

Ὅλοι θὰ συμφωνοῦμε ὅτι μὲ τὸν ὅρο πολιτικοποίηση ἐννοοῦμε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐνασχόληση τῶν ἀτόμων γιὰ τὸ κοινά, τὰ δημόσια προβλήματα, ἐσωτερικὰ καὶ διεθνῆ. Τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ ὑγιῆ διακυβέρνηση κατὰ τὴν ἄποψη τῆς πλειοψηφίας, μὲ σκοπὸ τὴν εὐτυχισμένη ἁρμονικὴ ζωὴ ἑνὸς ἔθνους καὶ γενικὰ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας κάτω ἀπὸ ἐλεύθερες δημοκρατικὲς συνθῆκες.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΣ;

Τόσο στὸν Κυπριακὸ χῶρο ὅσο καὶ στὰν Ἑλληνικὸ τὸ ὕψος τῆς πολιτικοποίησης τῶν νέων μας εἶναι χαμηλό. Πρὶν τὸν μαῦρο Ἀπρίλη τοῦ 1967 ἡ πολιτικοποίηση τῶν νέων στὴν Ἑλλόδα μ' ἐπικεφαλῆς τοὺς φοιτητές μας βρισκόταν σὲ ἱκανοποιητικὰ ἐπίπεδα. Στὴν Κύπρο, ἐξαιρουμένης τῆς ὕπαρξης τῆς ὀργανωμένης ἀριστερᾶς ἀπὸ τὴν πρώτην 20ετίαν τοῦ 1900, ἡ πολιτικὴ ζωὴ σὲ ἀποικιακὸ περιβάλλον, δὲν φύτρωσε. Ἀπὸ τὴν ἵδρυση τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἄρχισε μιὰ προσπάθεια ὀργάνωσης πολιτικῆς ζωῆς. Αὐτὴ ἡ προσπάθεια βρίσκεται στὰ πρῶτα της βήματα.

Στὰ πρῶτα βήματα τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς Κύπρου σοβαρὸ ρόλο διαδραματίζει ἡ ΕΔΕΚ καὶ ἡ νεολαία της κάτω ἀπὸ τὸ λάβαρο τῆς Ε. Δ.Ε.Ν.

Τὸ συμπέρασμα μας εἶναι οἱ νέοι μας α' ὅλο τὸν Ἑλληνικὸ χῶρο δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴ πολιτική. Γιὰ ὑποστήριξη τοῦ συμπεράσματος μου, θ' ἀναφέρω μερικὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν νέων μας.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ποδοσφαιρικῆς περιόδου τακτικώτατα κατακλύζωνται τὰ γήπεδα ἀπὸ ἐνθουσιώδεις νέους γιὰ παρακολούθηση τοῦ «ἀθλήματος» (ἂν παρέμεινε ἄθλημα) καὶ κυρίως γιὰ φανατική, δυναμικὴ ὑποστήριξη τῆς ὁμάδας των.

Ἀντίθετα σὲ μιὰ αἴθουσα θεάτρου τὸ βράδυ ἢ ταυτόχρονα τὸ ἴδιο ἀπόγευμα μ' ἕνα σοβαρὸ θεατρικὸ ἔργο μὲ προβληματισμὸ μὲ δυσκολία συγκεντρώνονται 100 — 150 νέοι. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ σὲ μιὰ ὀργανωμένη συγκέντρωση μὲ εἰσήγηση καὶ συζήτηση γιὰ ἕνα κοινωνικὸ πρόβλημα. Θυμᾶμαι ὅταν ὀργανώθηκε στὴν Πάφο μνημόσυνο τοῦ ἀειμνήστου μ. Γ. Παπανδρέου καὶ Λουκῆ Ἀκρίτα, τὴν ἀγωνία καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν ὀργανωτῶν γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν 50 — 80 νέοι γιὰ παρακολούθηση αὐτῆς τῆς ἐκδήλωσης.

Βλέπομε τοὺς νέους νὸ τάσσουν σὰν στόχο τους τὸν εὔκολο καὶ ἀθέμιτο πλουτισμὸ καὶ τὴν γλυκειὰ ζωὴ (Ντόλτοε — Βίτα). Τὸ κυνηγητὸ τοῦ σὲξ στὰ μπάρς, τὶς διοκοθῆκες, τὰ καμπαρέ, καὶ γενικὰ στὴ νυχτερινὴ ζωὴ τῶν πόλεων. Μιὰ κούρσα ΑΛΦΑ ΡΟΜΕΟ, ἕνα σὲξυ κορίτσι ἢ ἕνας ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ ἀγόρι καὶ ἕνας ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ, ΠΑΟ κατήντησαν τὸ ἰδανικὰ τῆς πλειοψηφίας τῆς νέας μας γενιᾶς:

Δὲν παίρνομε στοιχεῖο γι' ἀπόδειξη τοῦ ἰσχυρισμοῦ μας τὴν ἐκπλήρωση βασικῶν ἀναγκῶν τῶν νέων μας ἤτοι θεάματα, σὲξ ψυχαγωγία, ἀλλὰ τὴν τάσιν τῆς νεολαίας μας, τῆς πλειοψηφίας, νὰ ἐνδισφέρεται ἀποκλειστικὰ καὶ φανατικὰ μ' αὐτὰ καὶ τὴν ἀδιαφορίαν της νὰ προβληματίζεται σὲ σοβαρὰ κοινωνικὰ θέματα. Ὄχι ν' ἀκοῦς νέες καὶ νέους νὰ συζητᾶνε γιὰ Λαμπίρη, Βαρτάνη καὶ παράξενο ταξιδιώτη.

Δὲν παραβλέπομε τὸ ὅτι οἱ νέοι μας διαβάζουν ἐφημερίδες, ὅτι συζητοῦν κάποτε γεγονότα ἐντυπωσιακὰ διεθνῆ καὶ ἐσωτερικά. Αὐτοὶ οἱ προβληματισμοὶ εἶναι σποραδικοὶ καὶ παροδικοί.

Ἡ διάγνωση μας ἔδειξε ὅτι οἱ νέοι μας εἶναι ἀπολιτικοποιημένοι.

Ποῖοι εὐθύνονται ὅμως γι' αὐτό; Μήπως εἶναι φυσιολογικὴ ἢ τεχνητὴ ἡ κατάσταση αὐτή; Ἡ γνώμη μας εἶναι ὅτι οἱ ἐκμεταλλευτὲς τῶν νέων καὶ γενικὰ τῶν λαῶν δημιουργοῦν καὶ καλλιεργοῦν τὴν κατάσταση αὐτὴν γιὰ νᾶναι ἀνενάχλητοι στὸ ἀπάνθρωπο ἐκμεταλλευτικὸ ἔργον τους, ἀποκοιμίζοντας τοὺς νέους μας μὲ τὸ ποδόσφαιρο, τὸ σὲξ, τὰ κακόγουστα θεάματα. Ἔτσι δὲν ἀφήνουν τὰ νειάτα νὰ δοῦν τὴν ἀλήθειαν, νὰ προβληματιστοῦν σὲ κοινωνικὰ θέματα καὶ ν' ἀντιταχθοῦν στὰ συμφέροντα τοῦ κατεστημένου καὶ τῆς πλουτοκρατικῆς τάξης.

Εἶναι ἀπὸ τὴν διάγνωση αὐτὴ ποὺ ἠηγάζει τὸ βαρὺ χρέος γιὰ τὴν πνευματική, πολιτικὴ ἡγεσία καὶ ἰδιαίτερα τὴ δημοκρατική, γιὰ σοβαρὸ προβληματισμὸ καὶ ἀνάληψη εὐθύνης καὶ δράσης.

Εἶναι μεγάλη ἡ εὐθύνη γιατὶ μέχρι τώρα δὲν τέθηκε τὸ πρόβλημα τῆς ἀνάγκης ἢ μὴ τῆς πολιτικοποίησης τῶν νέων στὸ ἑαυτό τοῦ κάθε «ἡγέτη» καὶ στοὺς κυβερνῶντες εἴτε γιατὶ δὲν ἔχουν ἐπίγνωση τῆς μεγάλης συμμασίας τους γιὰ τὴν ἐθνική μας προκοπὴ καὶ γενικὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀνθρώπου μέσα ατὸ εὐρὺ κοινωνικὸ σύνολο εἴτε γιατὶ διστάζουν ν' ἀντιμετωπίσουν τὸ πρόβλημα καθαρὰ καὶ δίχως περιστροφές.

Ἀφοῦ βγῆκε τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πολιτικοποίηση τῶν νέων μας εἶναι πτωχότατη καὶ οἱ νέοι μας συγκεντρώνονται ατὶς σπουδὲς των κοιτάζουν τὴ δουλίτσα τους καὶ ἀποφεύγουν τὸ «πεζοδρόμιο» τὴν ἀνεργία, δὲν πρέπει νὰ χαιρόμαστε καὶ νὰ ἐπαινοῦμε τοὺς «συνετοὺς» νέους μας; Αὐτὸ ἐρωτοῦν οἱ ὑποστηρικτὲς τῆς ἀπολιτικοποίησης.

Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ παραθέτομε αὐτούσια ἀπάντηση τοῦ μεγάλου μας ἐκπαιδευτικοῦ κ. Παπανούτσου ποὺ μᾶς βρίσκει ἀπόλυτα συμφώνους.

«Λοιπόν, ὄχι, δὲν χαίρομαι ποὺ ἔχασαν οἱ νέοι μας τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν πολιτική. Οἱ νέοι εἶναι ἡ καινούργια μαγιὰ ποὺ ἔρχεται ν' ἀνανεώσει τὴ ζύμη τοῦ λαοῦ. Ἡ σημερινὴ δική τους ἀπάθεια καὶ ἀδιαφορία γιὰ τὰ πολιτικὰ πράγματα θὰ γίνη αὔριο ἀπάθεια καὶ ἀδιαφορία τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν πολιτική του ζωή. Καὶ αὐτὸ οὔτε λίγο οὔτε πολὺ σημαίνει: ΘΑΝΑΤΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Ἕνας λαὸς ποὺ σιγὰ — σιγὰ χάνει τὸ ἐνδισφέρον του γιὰ τὴν πολιτική, ἑτοιμάζεται νὰ γίνη μάζα, ὄχλος, συρφετός, πρόθυμος νὰ ὑπαταχτῆ στὴν βουλιμία καὶ τὴν ἀρχομανία ἑνὸς τυράννου καὶ τῶν κολάκων του. Ἡ Δημοκροτία στέκεται καὶ πέφτει μαζὶ μὲ τὴν εὐγενῆ ὁρμή, τὸν ἔρωτα καὶ τὸ πάθος τῆς πολιτικῆς. Δὲν εἶναι καθόλου φρόνιμος ὁ δημοκρατικὸς πολίτης ποὺ συμβουλεύει τὰ παιδιά του νὰ «κοιτάζουν τὴ δουλειά τους» καὶ νὰ μὴν «ἀνακατεύονται ατὴν πολιτική». Ἐὰν ἀτροφήσει μαζὶ μὲ τὸ πολιτικό τους αἰσθητήριο καὶ τὸ πολιτικὸ ἐνδιαφέρον τους, ἐὰν ἡ ἄγνοια τους γίνει ἀπάθεια καὶ ἀδράνεια, ἡ πολιτικὴ τοῦ τόπου θὰ πέση στὰ χέρια τῶν ἐπαγγελματιῶν ποὺ θὰ φέρουν τὴ διαφθορὰ καὶ ἄλλη διέξοδο δὲν θ' ἀφήσουν — παρὰ τὴν ὀντορσία καὶ τὴ βία».

Ἐκεῖνοι ποὺ νομίζουν ὅτι βλάπτονται ἀπὸ τὴν πολιτικοποίηση τῶν νέων κρύβονται πίσω ἀπὸ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ βίαια δράση τῶν νέων σὲ διάφορα κέντρα τοῦ κόσμου ὅπως στὸ Παρίσι, Βερολίνο, Λονδῖνο, Νέα Ὑόρκη καὶ ἀλλαχοῦ εἶναι κακὸ ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικοποίησης.

Πιστεύομε ἀκράδαντα ὅτι γιὰ νὸ μὴν πλημμυρίζουν οἱ δρόμοι ἀπὸ ἐπαναστατημένους νέους ἕνας δρόμος ὑπάρχει. Νὸ βάλωμε τοὺς νέους στὴν δημοκρατικὴ ἁμιλλα, τὴν εἰρηνικὴ ἐπανάσταση, νὰ δώσωμε εὐκαιρίες στοὺς νέους ν' ἀναλάβουν εὐθύνες, νὰ τοὺς δώσωμε ἐξουσία νὰ ὀκούονται οἱ ἰδέες τους καὶ νὰ πειραματιζόμαστε. Ὅταν πιέζονται οἱ νέοι, ὅταν στεροῦνται πολιτικῶν κ.ἄ. ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ὅταν ἐμποδίζονται στὸν εὐγενικό τους ὀγῶνα νὰ ἐκπληρώσουν τὸραμά τους γιὰ ἕνα κόσμο ἁρμονικὸ δίχως ἐκμετάλλευση ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο σὲ ἀτμόσφαιρα ἐλεύθερη, δημοκρατικὴ καὶ εἰρηνικὴ τότε ἡ ἐπανάστοση τῶν νέων μὲ τὶς βιαιότητες της εἶναι ἱερὴ καὶ ἐκεῖνοι ἀξιοθαύμαστη.

Ἡ πολιτικοποίηση θὰ ὀξύνη τὴν κρίση τῶν νέων, θὰ τοὺς διαπαιδαγωγήση στὴν κατανόηση τοῦ κοινωνικοῦ βίου, θὰ τοὺς καταστήση ἱκανοὺς γιὰ ἐκτίμηση κοινωνικῶν καταστάσεων καὶ δὲν θὰ γίνωνται ὑποχείριο ὄργανα τῶν ἐπιτηδείων ποὺ ἐνεργοῦν τυφλὰ καὶ βίαια ὅπως ὁ Χίτλερ στὴ Γερμανία κ.ἄ. δικτάτορες στὰ διάφορα δικτατορικά, φασιστικὰ καθεστῶτα.

Λοιπὸν ἐπικίνδυνοι εἶναι οἱ νέοι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἐνδιαφέρονται γνήσια καὶ εἰλικρινὰ γιὰ τὴν πολιτική, οἱ πολιτικὰ ὁμαθεῖς καὶ ἀδιαπαιδαγώγητοι κοινωνικοὶ νέοι. Αὐτοὺς εἶνσι ποὺ ἀποκαλοῦσε ὁ Περικλῆς ἀχρήστους γιὰ τὴν κοινωνία.

Αὐτοὺς χρησιμοποιοῦν, στρατολογοῦν οἱ δικτατορίες, τοὺς μετατρέπουν σὲ ρομπότ ἢ παπογάλους καὶ διαλαλοῦν δηλητηριασμένα ἀλλὰ ζαχαρωμένα στὴν ἐπιφάνεια συνθήματα καὶ ἑτοιμάζουν ἐξωτερικοὺς ἰμπεριαλιστικούς, φασιστικοὺς πολέμους ἢ ἐσωτερικοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἢ μεταποικιακὲς κινήσεις στὲς πατρίδες τους, ὅπως καὶ στὴ δικιά μας πατρίδα Κύπρο καὶ Ἑλλόδα. Οἱ πολιτικοποιημένοι νέοι δύσκολα προσφέρονται γιὰ τέτοιες σοβρὲς καταστάσεις. Αὐτοὶ γίνονται οἱ ἐλεύθεροι πολίτες τῶν δημοκρατικῶν σοσιαλιστικῶν καθεστώτων καὶ ὄχι δουλικὰ στίφη τῶν τυραννικῶν πολιτευμάτων.

ΤΕΛΟΣ Α' ΜΕΡΟΥΣ

Ἀκολουθεῖ Β' μέρος: Ἡ ὀρθὴ διαδικασία πολιτικοποίησης τῶν νέων.

ΦΟΙΒΟΣ

Κυπριακὴ Παιδεία

Ἡ παιδεία μας ἀκολουθεῖ πιστὰ τὴν Ἑλληνικὴ παιδεία καὶ τὶς διατάγὲς τοῦ ὑπουργείου παιδείας τῆς Ἑλλάδος. Δὲν διατηρεῖ σχεδὸν καμιὰ αὐτονομία. Οἱ λόγοι ποὺ προβάλλονται γιὰ τὴν προσκόλληση τῆς Κυπριακῆς ἐκπαίδευσης πρὸς τὴν ἐκπαίδευση τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὅτι ἡ Κύπρος μόνο ἔτσι θὰ μπορέση νὰ διατηρήση τὸν ἑλληνικὸ της χαρακτῆρα. Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀποτελοῦσε αὐτὸ μειονέκτημα ἂν ἡ ἐκπαίδευση στὴν Ἑλλάδα ἦταν προοδευτικὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη. Ὅμως τὸ σημερινὸ δικτατορικὸ καθεστὼς στὴν Ἑλλάδα κατάργησε κάθε προσπάθεια πού ἔκαναν οἱ προηγούμενες κυβερνήσεις γιὰ μεταρρύθμιση καὶ ἀνανέωση τῆς παιδείας, ἀπέσυρε ἀπὸ τὴν κυκλοφορία ὅλα τὰ καινούργια βιβλία ποὺ εἶχαν ἐκδοθῆ καὶ ἐφάρμοσε ἀντίθετα ὀπισθοδρομικὰ μέτρα. Ξαναῆρθαν σὲ χρήση τὰ παλιὰ βιβλία καὶ οἱ παλιοὶ τρόποι διδασκαλίας. (πρὸ τοῦ 1940).

Τὰ βιβλία αὐτὰ ἔχουν πάνω τὸ σῆμα τῆς δικτατορίας καὶ μὲ τὴ δωρεὰν παροχή τους ἀπό τό ἑλληνικό κράτος γινόμαστε κι' ἐμεῖς αἰχμάλωτοι καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ διδάσκουμε. Εἶναι γραμμένα στὴν καθαρεύουσα, τὴ γλῶσσα ποὺ τὰ παιδιὰ δὲν εἶναι σὲ θέση πάντοτε νὰ καταλάβουν. Γιὰ τὶς μικρὲς τάξεις εἶναι ἀκατανόητα γιὰ τὶς μεγάλες ἀνεπαρκῆ.

Οἱ μαθητὲς διδάσκονται ὀκτὼ ὧρες τὴν ἑβδομάδα τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ διότι αὐτὴ θεωρεῖται ἡ καλύτερη ἀνθρωπιστικὴ μόρφωση. Ἐντούτοις οἱ καθηγητὲς ἀπασχολοῦνται πιὸ πολὺ μὲ τὴν γραμματικὴ καὶ τὸ συντακτικὸ τῆς ἀρχαίας γλώσσας μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κουράζονται τὰ παιδιά, τὸ μάθημα νὰ τοὺς γίνεται μισητὸ καὶ νὰ τοὺς διαφεύγη τελείως τὸ περιεχόμενο καὶ οἱ ἰδέες τῶν κλασσικῶν συγγραφέων. Μὲ τὴν κακὴ μέθοδο διδασκαλίας ἡ ἐκπαίδευση ἀποτυγχάνει στὸν ἀνθρωπιστικό της σκοπό.

Ἡ ὕλη ποὺ διδάσκεται εἶναι φορτωμένη μὲ πολλὲς λεπτομέρειες, ποὺ τὰ παιδιὰ εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ μελετήσουν μέσα ἀπὸ τὰ κακὰ βιβλία ποὺ τοὺς δίδονται. Ὁ καθηγητὴς στὴ διάρκεια τοῦ μαθήματος πιὸ πολὺ μιλᾶ ὁ ἴδιος καὶ ἐλάχιστος διάλογος γίνεται ποὺ νὰ ὀξύνη τὸ μυαλὸ τοῦ μαθητή. Ὁ καθηγητὴς ποὺ βρίσκεται μέσα σ' ἕνα τέτοιο ὀπισθοδρομικὸ πρόγραμμα καὶ βιβλία πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἴδιος πολὺ συνειδητὰ προοδευτικὸς γιὰ νὰ προσπαθήση ἐφαρμόζοντας δικούς του τρόπους καὶ παραγνωρίζοντας τὰ βιβλία, νὰ δημιουργήση μιὰ διαφορετικὴ κατάσταση καὶ νὰ μεταδώση στοὺς μαθητὲς καινούργιες ἰδέες.

Ἡ διακήρυξη τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καθορίζει σὰν σκοπὸ τῆς ἐκπαίδευσης τὴν κατανόηση καὶ ἀλληλοεκτίμηση μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν κρατῶν τῆς γῆς καὶ τὴν προαγωγὴ τῶν σκοπῶν τῆς διακήρυξις. Ἡ δική μας εκπαίδευση ἀντίθετα ἔχει χαρακτῆρα σωβινιστικὸ. Μαθαίνουν τὰ παιδιὰ ὅτι τὸ σπουδαιότερο ἔθνος στὸν κόσμο εἶναι τὸ Ἑλληνικό, μὲ τὸν μεγαλύτερο πατριωτισμὸ καὶ τὰ μεγαλύτερα ἐπιτεύγματα. Ἔφθασε ἀκόμη τὸ δικτατορικὸ καθεστὼς τῶν Ἀθηνῶν στὸ σημεῖο νὰ ἐκδίδη βιβλία σχολικὰ μὲ σελίδες ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν καί ὑπέρ τῆς «ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967». Σὲ διδακτικὸ βιβλίο τῆς χούντας κατηγορεῖτο καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος γιὰ φιλοαριστερισμὸ.

Τὸ μεγαλύτερο μειονέκτημα τῆς παιδείας μας εἶναι τὸ γλωσσικὸ. Διδάσκονται οἱ μαθητὲς τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά, τὰ νέα ἑλληνικά, τὴ καθαρεύουσα. Ὅταν προσθέσουμε καὶ τὴν διάλεκτο, ποὺ μιλοῦμε στὴ Κύπρο, ἔχουμε ἐτσι τέσσερις γλῶσσες. Τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ εἶναι γλώσσα ποὺ δὲν μιλιέται, ἡ καθαρεύουσα εἶναι γλώσσα φτιαχτὴ. Τὰ νέα ἑλληνικὰ εἶναι ἡ καθαρὴ ἑλληνικὴ γλώσσα ποὺ μιλιέται καὶ γράφεται. Μὲ ὅλα αὐτὰ δημιουργεῖται μιὰ σύγχιση στὸ μυαλὸ τῶν παιδιῶν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸ ν' ἀποκτήσουν ἕνα δικό τους γλωσσικὸ ὄργανο ποὺ νὰ τοὺς δίνει τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφράζωνται μὲ ἀκρίβεια, λιτότητα, καὶ σαφήνεια. Στὰ γραπτὰ τῶν μαθητῶν κυριαρχεῖ ὁ βερπαλισμὸς, ἡ φλυαρία καί ἐπανάληψη. Τό φασιστικὸ καθεστὼς μᾶς διάταξε νὰ διδάσκουμε τὴν καθαρεύουσα. Τὸ γλωσσικὸ θέμα ποὺ συνδέεται ἄμεσα μὲ τὴν πολιτική κατάσταση καί τά παχιὰ λόγια τοῦ φασισμοῦ, ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα βάσανά μας. Οἱ λέξεις, ὅπως καὶ στὴν ἐποχή τοῦ ναζισμοῦ στὴ Γερμανία, χάνουν τὴν πραγματικὴ σημασία τους.

Ἀντιγόνη Π.

Γραμματα και Τεχνες

Ματιὲς στὴ θεατρικὴ μας παράδοση

Τό Θέατρο στήν Κύπρο διανύει ἀκόμη τό ἔτος Μηδέν. Διανύει τό ἔτος μηδὲν καί μάλιστα χωρίς καμμιά ἐλπιδοφόρο προοπτική ὅτι ὁ ἐπόμενος χρόνος, ἤ τό σύντομο μέλλον, θά εἶναι τό ἔτος ἕνα ἔστω καί ἕνα βῆμα πρός τήν κατεύθυνση αὐτή.

Ἐκφράζουμε μ' αὐτό τόν τρόπο τήν ἀπογοήτευσή μας καί μιλοῦμε μὲ ἀμφιβολίες γιά τό αὔριο, ἔχοντας ὑπ' ὄψη μας τήν πεῖρα τῶν τελευταίων 20—25 χρόνων. Σκοπός μας εἶναι νά ἀποκαλύψουμε ὁρισμένες ἀλήθειες, γύρω ἀπό τήν μέχρι τώρα δραστηριότητα ὁρισμένων ἀνθρώπων στόν τομέα τῆς δημιουργίας ἑνός Θεάτρου στόν τόπο μας χωρίς πρόθεση νά κατηγορήσουμε ἤ νά ἐπιρρίψουμε εὐθῦνες σὲ συγκεκριμένα πρόσωπα, θά προχωρήσουμε κάνοντας ἀπόπειρα νά δοῦμε λίγο πιό πίσω καί νά ἐρευνήσουμε καταστάσεις στήν οὐσία τους προσπαθώντας νά τίς ἑρμηνεύσουμε.

Γιά ἀποκλειστικά δική μας εὐκολία θά θέσουμε ἕνα διαχωριστικό ὅριο στήν μέχρι τώρα Θεατρική μας παράδοση. Τό ὅριο αὐτό ἄς εἶναι τό 1960, ἡ χρονιά τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου. Ἔτσι θἄχουμε τό Θέατρο ἐπί Ἀγγλοκρατίας, καί τό Θέατρο ἐπί τῶν ἡμερῶν τῆς δικῆς μας Δημοκρατίας.

Δέν μᾶς εἶναι καθόλου δύσκολο νά τοποθετήσουμε τό πρόβλημα τοῦ Λαοῦ μας μέσα στήν Ἱστορική πορεία. Ὕστερα ἀπό αἰῶνες κάτω ἀπό τούς Τούρκους μᾶς παραλαβαίνουν οἱ Ἐγγλέζοι, καί μὲ τήν «καλύτερη» μεταχείριση πού τυγχάνουμε ἀπ' αὐτούς, ἀρχίζουμε νά ἀναζητᾶμε τό πραγματικό μας πρόσωπο. Ἀρχίζουμε, σάν Λαός, νά φτιάχνουμε σχήματα — στόχους. Ἀρχίζουμε νά χαράσσουμε γραμμὲς γιά πραγμάτωση αὐτῶν τῶν στόχων. Εἶναι τά πρῶτα Ἐθνικοκοινωνικά κινήματα. Εἶναι ἡ ἵδρυση Κόμματος τῆς Ἐργατικῆς Τάξης, ἡ ἵδρυση συντεχνιῶν γιά διεκδίκηση καλυτέρων τρόπων διαβίωσης τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ, ἡ ἵδρυση Ἀγροτικῶν Ἑνώσεων, ἡ προσφορά Κυπριακοῦ αἵματος στόν ἀντιφασιστικό ἀγῶνα, τό Δημοψήφισμα τοῦ 1952, καί τέλος ὁ ἔνοπλος ἀγώνας τοῦ 1955. Πέρα ἀπό τήν τελική ἐκβαση τοῦ τελευταίου κινήματος μαζί μὲ ὅλα τά προηγούμενα κινήματα πρέπει νά θεωροῦνται ἑνωμένα, δεμένα ἀναμεταξύ τους, μὲ στόχο τους τήν Ἐθνική ἀποκατάσταση καί τήν κοινωνική δικαιοσύνη.

Αὐτή τήν ἐποχή ὑπάρχει Θέατρο στήν Κύπρο. Ἰδιαίτερα πρίν ἀπό τό 1960. Ἀρχίζει ἔντονη κίνηση μετά τό τέλος τοῦ πολέμου, καί συνεχίζει αὐτή ἡ κίνηση μιά ἀνοδική πορεία. Σιγά - σιγά ὁ Ἐρασιτέχνης μετατρέπεται σὲ ἐπαγγελματία. Σιγά - σιγά οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεάτρου μηχανεύονται χίλια δυό κόλπα γιά νά τραβήξουνε κόσμο στίς παραστάσεις τους καί νά βγάλουνε λεφτά. Κι ἔτσι γίνονται σιγά - σιγά ἀρκετοί οἱ ἄνθρωποι πού πρέπει νά βγάζουν τό ψωμί τους ἀπό τό Θέατρο. Καί γίνονται ἀρκετοί Θίασοι. Καί ἔρχεται ὁ συναγωνισμός — ὁ ἐμπορικός συναγωνισμός.

Θίασοι πού γενιοῦνται καί σβήνουν, θίασοι πού ξεκινᾶνε μὲ πολλές — πολλές ὑποσχέσεις τίς ὁποῖες ἐγκαταλείπουν κιόλας ἀπό τήν ἀρχή. Κι' ὅλοι τους καταλήγουν στήν ἐπιθεώρηση ἤ φαρσοκωμωδία διά τήν κακοφτιαγμένη ἠθογραφία καί τελικά στήν οἰκονομική χρεωκοπία.

Ὅλα τά εἴδη Θεάτρου ἔχουν ἀπασχολήσει τό Θέατρο αὐτῆς τῆς περιόδου (πρίν ἀπό τό 1960). Τό μόνο πρᾶγμα πού δὲν ἀπασχόλησε τούς ἀνθρώπους πού κάνανε αὐτή τή δουλειά ἦταν ὁ χῶρος μέσα στόν ὁποῖο κινοῦνται, καί ὁ κόσμος ὁ ὁποῖος ἐρχόταν στίς αἴθουσές τους γιά νά δώσει τόν ὀβολόν του.

Τή στιγμή πού ἕνας Λαός ἀγωνίζεται γιά συγκεκριμένα πράγματα πού θέτει συγκεκριμένους στόχους, ἤ τή στιγμή πού ὁ ἴδιος ὁ Λαός προσπαθεῖ νά συνειδητοποιήσει ἄλλα πράγματα καί πολλὲς φορὲς βρίσκει τόν ἑαυτόν του πελαγομένον, καί τό μόνο πού ζητᾶ εἶναι ἕνα χέρι βοηθείας, σαὐτές τίς στιγμὲς ἀκριβῶς ἡ Τέχνη καλεῖται νά φωτίσει δρόμους, νά παίξει τό ρόλο τῆς τύψης γιά τούς ἁμαρτωλούς, μέχρι νά φτάσει καί στό σημεῖο νά πετάξει συνθήματα. Σαυτὲς λοιπόν, τίς δοσμένες στιγμὲς πού ζοῦσε ὁ Κυπριακός Λαός τό Θέατρο ἔμεινε ἕνας παθητικός παρατηρητής ἕνας ψυχρός τρίτος....

Δέν μᾶς ἐνδιαφέρει νά ἀναφερθοῦμε ὀνομαστικά στίς κινήσεις πού ἐμφανίστηκαν καί πού στή συνέχεια διαλύθηκαν. Μᾶς ἐνδιαφέρει τό τέλος ὅλων αὐτῶν τῶν κινήσεων. Μᾶς ἐνδιαφέρει τό ὅτι μοιραῖα κατέληγεν στό ἴδιο ἀπελπιστικό ἀποτέλεσμα: Τή χρεωκοπία. Ἄς μή ξεγελιόμαστε. Τό Θέατρο πρέπει νά ἀσχολεῖται μὲ τά προβλήματα τοῦ Λαοῦ νά ἀνοίγει δρόμους πρός τή λύση τους. Ποτέ δὲν γράφεται ἕνα ἔργο τέχνης τή στιγμή πού τό θέλουμε καί ὅπως ἀκριβῶς τό θέλουμε. Κι ἔτσι τό Θέατρο, παραμένοντας οὐσιαστικά ἔξω ἀπό τά προβλήματα τοῦ τόπου, παρέμεινε κι ἔξω καί μακρυά ἀπό τό Λαό. Τό τονίζουμε ὅτι: Οἱ τυχόν ἐμπορικὲς ἐπιτυχίες δὲν ἔχουν σχέση μὲ τό πρόβλημά μάς. Γιά λόγους ἐκτόνωσης, γιά λόγους εὔκολης ἀναψυχῆς κ.τ.λ. κ.τ.λ. συμβαίνει πάντοτε σὲ πολλὲς περιπτώσεις οἱ αἴθουσες νά εἶναι γεμᾶτες. Ἀλλά νομίζουμε, ὅτι οἱ περιπτώσεις αὐτὲς δὲν μετροῦν, ὅταν θέλουμε νά μιλήσουμε γιά πραγματικά Λαϊκό Θέατρο. Καί ἐπειδή μὲ τό νά βγαίνεις καί νά λέει ὅτι κάνεις θέατρο, αὐτομάτως γίνεσαι τό ἕνα σκέλος μιᾶς συναλλαγῆς — μιᾶς πράξης — (ἀπό τήν μιά ὁ καλλιτέχνης κι ἀπό τήν ἄλλη τό κοινό), πρέπει νά παίξεις τίμια τό ρόλο σου· ἀλλιῶς θἄρθει ὁ ..... ἕτερος τῶν συναλλασσομένων ὁ κόσμος, καί θά σοῦ ζητήσει ἐξήγηση. Κι ἄν δὲν μπορέσεις νά τοῦ τή δώσεις, θά σὲ ἐγκαταλείψει ἄσπλαχνα κι οὔτε θά γυρίσει πιά ποτέ νά σέ κοιτάξει!

Καί φτάσαμε στήν Ἀνεξαρτησία, στά 1960. Τό κεφάλαιο ἐξορμᾶ στά παρθένα ἐδάφη τῆς νεοῖδρυτης Δημοκρατίας. Οἱ Ἐγγλέζοι φύγανε σχεδόν ἀπό τήν Λευκωσία καί συγκεντρώθηκαν στήν Δεκέλια καί Ἐπισκοπή, φύλακες ἄγγελοί μας μαζί μὲ τήν Τουρδύκ καί τήν Ἐλδύκ, καί ἕνας Λαός πού τάχε χαμένα.

Διερωτώμαστε ἄν οἱ ἄνθρωποι πού ὑπηρετοῦσαν τό Θέατρο κεῖνες τίς ὧρες εἶχαν συναίσθηση ὁποιουδήποτε καθήκοντος ἀπέναντι σὲ κεῖνα τά πράγματα. Τί κάναμε γιά νά πλησιάσουμε τούς Τούρκους, νά φέρουμε τούς ἁπλούς ἀνθρώπους μὲ τό μέρος μας; Πόσες φορὲς μίλησαν οἱ καλλιτέχνες μας γι' αὐτή τή σωτήρια φιλία; Ποιές ἐπαφὲς ἀποπειραθήκαμε νά κάνουμε μὲ τούς Τούρκους καλλιτέχνες;

Βοηθήσαμε καθόλου τόν Κυπριακό Λαό νά συνειδητοποιήσει τή νέα κατάσταση; Νά βρῆ τήν ταυτότητά του; Νά δῆ τί μπορεῖ νά κάνει καί τί δὲν μπορεῖ; Μιλήσαμε στό Λαό μας;

Καί ἔτσι φτάσαμε στό 1963, τό Δεκέμβρη. Καί ἡ συνέχεια δὲν τέλειωσε ἀκόμη. Παρ' ὅλες τίς προσπάθειες πού ἔγιναν, συνεχίζουμε νά καταλήγουμε στό ἴδιο ἀποτέλεσμα: ἀποτυχία. Τό Θέατρο Τέχνης, μέ νέα παιδιά, ἀφοῦ ἄρχισε μιά πολύ καλή δουλειά διαλύθηκε πιεζόμενο ἀπό ἀδάστακτα χρέη καί .... ἔλλειψη στελεχῶν. Ο ΟΘΑΚ, πιστεύουμε ὅτι μποροῦσε νά σταθῆ σάν τό πρῶτο σωστό θέατρο στόν τόπο μας, ἄν συνέχιζε ὅπως πρωτάρχισε. Κι ἄλλες κινήσεις πού δημιουργήθηκαν. Ἀπότυχαν ὅμως γιατί δὲν εἶχαν καθόλου Λαϊκή βάση.

Καί φτάσαμε στήν ἵδρυση τοῦ κρατικοῦ μας Θεάτρου τό ὁποῖο δυστυχῶς ἄλλαξε μονάχα ἕνα πρᾶγμα.

Πρόσφερε στέγη σὲ 2—3 δεκάδες ἠθοποιούς, τούς μετέτρεψε σὲ δημόσιους ὑπάλληλους, ἐνῶ ἄν βρισκόντουσαν ἐκτός θά κάνανε ἀγῶνα ζωῆς ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἀπό τήν ἐπιθεώρηση στήν ἠθογραφία τό πολύ.

Φυσικά γνωρίζουμε ὅτι τό θέατρο αὐτό ἱδρύθηκε ἀκριβῶς γιά νά ἐξυπηρετήσει μοναδικά τούς σκοπούς πού ἐξυπηρετεῖ τώρα, νά παίξει δηλαδή τόν μουσειακό του ρόλο, καί τίποτα πέρα ἀπ' αὐτό

Δέν ἐχουμε αὐταπάτες. Δέν περιμένουμε ἀπό ἕνα θέατρο πού ἐκφράζει ἀποκλειστικά τήν ἀστική Τάξη, τήν ἀστική ἄρχουσα τάξη, νά προσφέρει Λαϊκό Θέατρο. Δέν εἶναι στή φύση του. Ἕνα τέτοιο θέατρο, τό Κρατικό, δημιουργεῖται γιά νά ψυχαγωγεῖ ὅπως εἶναι φυσικό, τούς ἐμπνευστές του. Ἄσχετο ἄν τρέφεται ἀπό τά λεφτά τοῦ Λαοῦ. Αὐτός εἶναι ὁ τελευταῖος πού λαμβάνεται ὑπόψη.

Ἡ ἱστορία ὅτι αὐτά τά χρόνια θά προσπαθήσει τό Κρατικό θέατρο νά... μυήση ἀνθρώπους στά μυστήρια τῆς Τέχνης, παρουσιάζοντας τά ἔργα πού παρουσιάζει καί μὲ τόν τρόπο πού τά παρουσιάζει, εἶναι πραγματικό... ὄνειρο Καλοκαιρινῆς νύχτας!

Τόν κόσμο τόν φέρνουμε στό θέατρο μιλῶντας μιά γλῶσσα πού νᾶναι καί δική του.

Τόν κόσμο τόν φέρνουμε στό θέατρο ὄχι πρῶτα γιά νά τοῦ πάρουμε τά λεφτά του, ἀλλά γιά νά τοῦ μιλήσουμε ἀνοιχτά, νά τόν πληγώσουμε, νά τοῦ φωτίσουμε μονοπάτια.

Τό θέατρο εἶναι πολιτική πράξη (μὲ τήν πλατιά σημασία τοῦ ὅρου). Λαμβάνει θέση σὲ ὅλα τά προβλήματα, μέχρι πού φτάνει στό σημεῖο νά γίνεται δάσκαλος.

Τό θέατρο δὲν κάνει φτηνή προπαγάνδα, δὲν ξεφεύγει ἀπό τόν πραγματικό προορισμό του, ὁ ὁποῖος ἔχει μοναδικό στόχο τή συνεχῆ λαϊκή ἐπαγρύπνηση, γιά νᾶναι ὁ κόσμος τουλάχιστον, συνειδητοποιημένος ἀπέναντι στά ζωτικά προβλήματά του.

Μή στρατευμένο θέατρο στίς μέρες μας, σημαίνει ὀργανισμός στρεφόμενος ἐνάντια στήν τάση τοῦ Λαοῦ γιά καλυτέρευση.

Ἔχοντας ὑπ' ὄψη μας αὐτά, οἱ νέοι ἄνθρωποι, οἱ καλλιτέχνες κάθε λογῆς, ἄς σκεφτοῦμε σοβαρά πιά, τί μᾶς ἀπομένει νά κάνουμε. Μόνο μὲ τό πλησίασμα, μὲ τήν καθαρή ἀνταλλαγή σκέψεων, θά μπορέσουμε νά βροῦμε τρόπους νά λύσουμε τό ἀδιέξοδο, στό ὁποῖο μᾶς ὁδήγησε μοιραῖα ἡ περασμένη γενιά. Μόνο μὲ σκληρό ἀγῶνα θά καταφέρουμε οἱ συνομιλικοί μας νά τραβηχτοῦν βῆμα τό βῆμα μακρυά ἀπό τά γήπεδα...

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

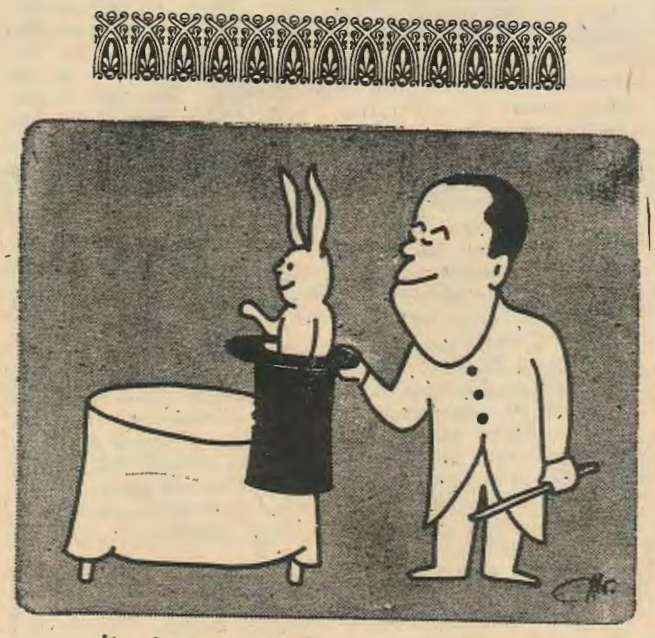

Ἀναμένονται ἐκπλήξεις ἀπό τόν κ. Μαρκεζίνη
Τοῦ Χ. Ἀναγνωστόπουλου

απο τη ξενη λογοτεχνια

CARL SANBURG(1878-1963)

Ὁ Κὰρλ Σάντμπουργκ, γιὸς φτωχῶν, Σουηδῶν μεταναστῶν γεννήθηκε στὸ Ἰλλινόϊς, τῶν ΗΠΑ. Τὰ νεανικὰ του χρόνια τὰ πέρασε δουλεύοντας περισσότερο, παρὰ σπουδάζοντας. Δούλεψε γαλατάς, βοηθὸς σὲ κουρεῖο, ὁδηγὸς φορτηγοῦ κ.ἄλλ. Στὰ δεκαεφτά του, ἀποφασίζει νὰ ξεκινήση γιὰ τὰ δυτικὰ τῶν ΗΠΑ, κάνοντας διάφορες χειρονακτικὲς δουλειὲς γιὰ νὰ βγάζη τὸν ἐπιούσιο. Ἡ «πορεία» αὐτὴ πρὸς τὰ δυτικά, τὸν βοήθησε νὰ γνωρίση, ἀπὸ πρῶτο χέρι, τὴν γλῶσσα, τὸν χαρακτήρα, τὰ τραγούδια τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ αὐτούς, ἔπαιρνε τόσο τὰ θέματα, ὅσο καὶ τὴν γλῶσσα τῶν ποιημάτων του. Ἡ ἀγάπη του καὶ ὁ θαυμασμός του γιὰ ἁπλὸ ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ δίκαια τὸν καθιέρωσαν σὰν τὸν ποιητικὸ ἐκπρόσωπο τοῦ κοινοῦ ἀνθρώπου, στὴν χώρα του. Ὁ Σάντμπουργκ, τιμήθηκε μὲ τὸ Βραβεῖο Πούλιτζερ (1950), τὴν ἀνώτερη πνευματικὴ διάκριση στὰ Ἀμερικανικὰ Γράμματα.

Λευτεριὰ εἶναι μιὰ συνήθεια

Ἡ Λευτεριὰ εἶναι μιὰ συνήθεια
κι ἕνα φορεμένο σακκάκι.
Μερικοὶ γεννιοῦνται γιὰ νὰ τὸ φοροῦν
ἄλλοι νὸ μὴν τὸ γνωρίσουν ποτέ.

Ἡ Λευτεριὰ εἶναι φτηνὴ
ἢ πάλι σὰν μιὰ φορεσιά, τόσο ἀκριβή,
ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὴν πληρώνουν μὲ τὴ ζωή τους
γιὰ νὰ τὴν ἔχουν.

Ἡ Λευτεριὰ εἶναι ἀόρατη:
αὐτοὶ ποὺ τὴν ἔχουν
συχνά, δὲν ξέρουν πὼς τὴν ἔχουν
μέχρι ποὺ τοὺς τὴν πάρουν
καὶ τότες μονθαίνουν τὶ ἔχασαν.

Τὶ νὰ σημαίνει οὐτό;
Νάναι τάχατες γρίφος; Ναί, πρῶτο ἀπ' ὅλο ἀπαντιέται
στ' ἀλφαβητάριο τῶν γρίφων.

Τὸ νᾶσαι λεύτερος εἶναι ἔτσι κι ἔτσι:
τὸ μπορεῖς καὶ δὲν τὸ μπορεῖς:
Οἱ πεζοὶ μπορεῖ νἄχουν λευτεριὰ
μόνο ἂν ἡ λευτεριὰ τους δὲν γίνει πεζή.
Οἱ δρομεῖς μπορεῖ νἄχουν λευτεριὰ
μόνο ἂν ἡ λευτεριὰ τους δὲν τοὺς ξεπεράσει.
Συχνὰ φαγάδες ἔχουν κατσβροχθίσει
τὴν μερίδα τῆς λευτεριᾶς τους καὶ τώρα πεινοῦν.
Συχνὰ πότες παράχυσαν
τὸ κρασὶ τῆς λευτεριᾶς τους καὶ τώρα διψοῦν.

Εἶμαι ὁ λαός, ὁ ὄχλος

Εἶμαι ὁ λαός — ὁ ὄχλος, τὸ πλῆθος, ἡ μάζα.
Τὸ ξέρεις πὼς ἐγὼ ἔφτιαξα ὅλα τὰ μεγάλο ἔργα τοῦ κόσμου,
Εἶμαι ὁ ἐργάτης, ὁ ἐφευρέτης, ὁ παγκόσμιος κατασκευαστής,
(τροφίμων καὶ ρουχισμοῦ.
Εἶμαι τὸ ἀκροατήριο ποὺ παρακολουθεῖ τὴν Ἱστορία.
Οἱ Ναπολέοντες καὶ οἱ Λίνκολνς ἀπὰ μένα προῆλθαν.
(Πέθοναν.
Τότες ἔστειλα πιὸ πολλοὺς Ναπολέοντες καὶ Λίνκολνς.
Εἶμαι ὁ σπορότοπος. Εἶμαι ἕνα χωράφι ποὺ σηκώνει
κάμποσο ὄργωμα.
Φοβερὲς καταιγίδες μὲ δέρνουν.. Τὸ ξεχνῶ.
Τὸ πιὸ καλό μου χώμα ρουφήκτηκε, χάθηκε... Τὸ ξεχνῶ.
Ὅλα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χάροντα ἔρχονται καὶ μ' ἀναγκάζουν
νὸ δουλεύω γιὰ νὰ ἐξοντλήσω ὅτι μ' ὀπόμεινε... Τὸ ξεχνῶ.
Εἶναι φορὲς ποὺ γαγγύζω, πινάζομαι,
ραντίζω γύρω τὸ χῶμο υὲ λίγες στογόνες σῖμα —
γιὰ νὰ θυμίζω στὴν Ἱστορία πὼς ὑπάρχω. Ὕστερο... Τὸ
(ξεχνῶ.

Ὅταν, ἐγὼ ὁ Λαός, μάθω νὰ μὴν ξεχνῶ εὔκολο.
Ὅταν, ἐγὼ ὁ Λαός, μάθω νὰ χρησιμοποιῶ τὰ μαθήματο τοῦ
(χτές.
καὶ μάθω νὰ μὴν ξεχνῶ ποιὸς μὲ λήστεψε πέρυσι,
ποιὸς μὲ πῆρε γιὰ κοράϊδο.
τότες δὲν θὰ ὑπάρξη κανένας ρήτορας σ' ὅλη τὴ γῆ
ποὺ νὸ λέη τὴ λέξη: «Ὁ Λαός» μὲ τόνο χλευαστικὸ
ἢ μὲ κάποιο περιπαικτικὰ χαμόγελο.

Τότες θὰ φτάση ἡ ὥρα τοῦ ὄχλου, τοῦ πλήθους, τῆς μάζας.

Ἡ «Σοσιαλιστικὴ Ἔκφραση» ἐκδίδεται κάθε 15 μέρες ἀπὸ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἐκφράζει τὴν ἐπίσημη γραμμὴ τῆς Σοσιαλιστικὴ Νεολαίας (ΕΔΕΝ) Τ.Κ. 1064 Λευκωσία, Κύπρος. Ἡ «Σοσιαλιστικὴ Ἔκφραση» κυκλοφορεῖ κάθε δεύτερη Παρασκευὴ σὰν ἐνσωματωμένο φύλλο τῆς ἐφημερίδος «ΤΑ ΝΕΑ».

Ἐνυπόγραφες συνεργασίες δὲν ἐκφράζουν κατ' ἀνάγκη ἀπόψεις τῆς Σ.Ν.—ΕΔΕΝ.